



Advies 369

Strijdige belangen - getuigen

Een advocaat mag niet getuigen in een dossier dat hij als advocaat behandelt - deze regel betekent evenwel niet dat een advocaat zich zou moeten terugtrekken uit elk dossier waarin hij vooraf aanwezig was bij feiten die een rol kunnen spelen bij de behandeling van de zaak

Vraag:

Wat het feitenrelaas betreft, veroorloof ik mij te verwijzen naar de correcte samenvatting in de brief van 28 december 2009 van stafhouder ...

Mr. X van de balie van A vraagt dat mr. Y van de balie van B zich uit het dossier zou terugtrekken. Daarvoor worden opeenvolgend twee argumenten aangehaald: er zou een belangenconflict zijn en mr. Y zou in zijn eigen dossier getuige zijn.

Advies:

1.

Na lezing van de uitvoerige briefwisseling heb ik nog geen belangenconflict gevonden in hoofde van mr. Y.

Mr. Y heeft nooit een ander belang verdedigd dan dat van zijn cliënten. Hij is nooit opgetreden als raadsman van notaris DB, die thans de tegenpartij van zijn cliënten is. Er wordt niet aangetoond dat mr. Y een belang behartigt of behartigd heeft dat in conflict staat of zou kunnen staan met de belangen die hij nu in deze zaak verdedigt.

Misschien zie ik iets over het hoofd, maar een belangenconflict kan ik in dit dossier niet terugvinden.

2.

Het tweede argument (mr. Y is getuige in zijn eigen dossier), dat later in de discussie wordt aangehaald, vergt wel een grondigere analyse.

De kwestie draait rond het feit of notaris DB van de cliënten van mr. Y al dan niet opdracht kreeg om 59 handelshuurovereenkomsten op te stellen. Notaris DB meent van wel en hij argumenteert in dat verband dat een en ander werd besproken op een vergadering op zijn kantoor in aanwezigheid van alle partijen (verkopers en kopers, respectievelijk huurders en verhuurders) en dat allen de notaris verzochten de contracten op te stellen en alle nodige voorbereidingen te treffen voor de ondertekening op een datum die ook werd afgesproken. Mr. Y was aanwezig op deze vergadering.

De cliënten van mr. Y betwisten dat zij (mede) opdracht zouden gegeven hebben aan de notaris om de contracten op te stellen.

Het wordt niet betwist dat mr. Y aanwezig was op de kwestieuze vergadering en aldus getuige was van wat zich daar heeft afgespeeld.

Een advocaat mag niet getuigen in een dossier dat hij als advocaat behandelt.

Deze regel betekent evenwel niet dat een advocaat zich zou moeten terugtrekken uit elk dossier waarin hij vooraf aanwezig was bij feiten die een rol kunnen spelen bij de behandeling van de zaak. Dit zou immers betekenen dat elke advocaat, die als advocaat optreedt in onderhandelingen voorafgaand aan een geschil, later niet meer de raadsman zou kunnen zijn van zijn cliënt in een procedure.

De regel dat de advocaat geen getuige kan zijn in een eigen dossier, betekent dat mr. Y zichzelf niet als getuige kan opvoeren in het dossier. Hij mag geen argument maken van het feit dat hij op de bewuste vergadering aanwezig was, laat staan dat hij hierover in rechte zou kunnen getuigen.

In de uitvoerige briefwisseling heb ik evenwel nergens gelezen dat dit het geval zou zijn.

In sommige gevallen kan het natuurlijk zijn dat een advocaat zozeer betrokken partij was dat het niet wenselijk is dat hij nog optreedt als raadsman. Daarom heeft stafhouder ... terecht meer precies de vraag gesteld aan notaris DB of de kwestieuze opdracht afkomstig was van de cliënten van mr. Y of van mr. Y zelf. In de veronderstelling immers dat notaris DB zou argumenteren dat het mr. Y zelf was die uitdrukkelijk de opdracht gaf en die uitdrukkelijk ook verklaarde dat zijn cliënten de kosten daarvan zouden dragen, terwijl mr. Y dit zou betwisten, dan zou de persoonlijke betrokkenheid van mr. Y zijn onafhankelijke tussenkomst als advocaat wellicht niet meer mogelijk maken.

Het antwoord van 22 oktober 2009 van notaris DB aan zijn raadsman, mr. X, vermeldt evenwel nergens deze persoonlijke betrokkenheid van mr. Y.

Veeleer wijst notaris DB erop dat 'iedereen' op de vergadering het eens was dat notaris DB de contracten moest opstellen en al het nodige moest doen, zonder tussenkomst van een andere notaris. Gezien mr. Y aanwezig was, hoorde mr. Y daar ook bij, maar nergens is er sprake van een specifieke persoonlijke tussenkomst van mr. Y.

Zonder te willen ingaan op de grond van de zaak, die mij bij gebrek aan stukken onvoldoende bekend is, lijkt het mij dat hier voornamelijk een interpretatieprobleem aan de orde is. Notaris DB was blijkbaar aangesteld door de kopers, respectievelijk verhuurders, en wanneer ook de verkopers,



respectievelijk huurders, dan akkoord gaan dat notaris DB de handelshuurovereenkomsten opstelt, dan blijft nog de vraag wie de kosten daarvan moet dragen.

De loutere aanwezigheid van mr. Y op kwestieuze vergadering, waarvan beide partijen een andere lezing hebben, volstaat mijns inziens niet om mr. Y te verplichten zich uit het dossier terug te trekken. Wel kan mr. Y van zijn kant geen argument maken van zijn eigen aanwezigheid en van het feit dat hij van een en ander getuige was.

In een van de brieven lees ik dat het bedenkelijk zou zijn dat mr. Y in deze zaak zou optreden tegen notaris DB en zou betwisten dat zijn cliënten opdracht gaven aan de notaris, terwijl hijzelf aanwezig was op de vergadering waar de opdracht werd gegeven. Dit is juist, op voorwaarde dat ook de premisse (notaris DB ontving een opdracht van de cliënten van mr. Y in diens aanwezigheid) juist is. Deze premisse is evenwel precies de inzet van het geschil en de stafhouder kan niet vooruitlopen op de beslissing van de rechter. Terecht wijst mr. Y erop dat een beslissing van de stafhouder om mr. Y van de zaak te halen door de rechtbank zou kunnen worden uitgelegd als een bevestiging dat mr. Y kennis had van het feit dat zijn cliënten opdracht gaven aan notaris DB. Mr. Y heeft t.a.v. zijn stafhouder immers een waarheidsplicht.

Vermits mr. Y formeel betwist dat zijn cliënten in zijn aanwezigheid opdracht gaven aan notaris DB, kan de stafhouder m.i. mr. Y niet verplichten zich uit de zaak terug te trekken, zonder meteen te prejugeren over de grond van de zaak.

Philippe De Jaegere
Bestuurder departement deontologie

1 februari 2010

